

Informatīvais ziņojums

“Par 2018.gada 1.oktobra Euro grupas un 2018.gada 2.oktobra Eiropas Savienības Ekonomisko un finanšu jautājumu padomes sanāksmēs izskatāmajiem jautājumiem”

Š.g. 1. un 2.oktobrī Luksemburgā notiks Euro grupas (t.sk. paplašinātajā formātā) un Eiropas Savienības Ekonomisko un finanšu jautājumu padomes (ECOFIN) sanāksme.

Euro grupā plānots pārrunāt aktuālākos ekonomikas un finanšu jautājumus. Tiek plānots runāt par nacionālajiem automātiskajiem stabilizatoriem un maiņas kursa attīstību, kā arī paplašinātajā formātā plānots diskutēt par Eiropas Stabilitātes mehānisma (ESM) reformu.

Savukārt ECOFIN plānots diskutēt par šādiem jautājumiem: Pievienotās vērtības nodokļa (PVN) “ātrie risinājumi” (“quick-fix”), PVN vispārējā apgrieztā maksāšanas sistēma, cīņa pret noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu (AML) un prudenčuālā uzraudzība, Eiropas Semestris 2018 – gūtās mācības un gatavošanās starptautiskajām sanāksmēm oktobrī Bali, Indonēzijā.

Izvērstāka informācija par Euro grupā plānotajām viedokļu apmaiņām par sekojošiem jautājumiem:

Tematiskā diskusija par izaugsmi un nodarbinātību – nacionālie automātiskie stabilizatori

Sanāksmē tiek plānotas ministru diskusijas attiecībā uz nacionālo automātisko stabilizatoru aspektiem.

Eiropas Komisija ir sagatavojusi informāciju par automātisko fiskālo stabilizācijas funkcionēšanu, kas izklāsta faktus par automātisko stabilizatoru lielumu ES dalībvalstīs, redzējumu par to, kā nodrošināt, ka automātiskie stabilizatori darbojas, kā uzlabot automātiskos stabilizētājus valsts līmenī, kā arī apsver citas politikas, lai absorbētu ekonomiskos satricinājumus. Automātiskos stabilizatorus var definēt divējādi – pozitīvi un negatīvi, kā arī ir dažādās pieejas - makroekonomiskā, mikroekonomiskā un statistikas pieeja.

Tāpat sanāksmes laikā ir sagaidāms, ka Francija un Īrija dalīsies ar savu pieredzi šajā jomā. Īrijai ir pieredze ar progresīvo nodokļu sistēmu. Tika izveidots fonds krīzes

situācijām, kas tika izlietots vienas nakts laikā, glābjot banku sektoru. Jaunais fonds sāks pildīties nākamgad, par to lems budžeta likumā š.g. oktobrī. Īrijas ministrs norādīs arī uz izaicinājumiem – fiskālie noteikumi neveicina ārkārtas fonda izveidi, ir problēmas ar uzskaiti brīdī, kad valsts vēlas to izmantot.

Savukārt Francijas ministrs aprakstīs, kā Francija veido nacionālos stabilizators un stabilizācijas funkcijas nepieciešamību ES līmenī.

Latvijas nostāja Euro grupā

Latvija pieņem zināšanai pausto informāciju.

Gatavošanās starptautiskajām sanāksmēm – maiņas kursa attīstība

Gatavojoties starptautiskajām sanāksmēm, regulāri tiek veikts izvērtējums par *euro* maiņas kursa attīstību.

Pēdējo 8 mēnešu laikā *euro* nominālais efektīvais kurss ir palielinājies par 2%. Tas nozīmē relatīvu stabilitāti no janvāra līdz jūnijam, kā arī atspoguļo ļoti atšķirīgu valūtu struktūru. Politiskās neskaidrības ir bijušas *euro* valūtas kursa galvenais virzītājspēks attiecībā pret Japānas jēnu un Lielbritānijas mārciņu. *Euro* nelielu stiprināšanu noteica galvenokārt vērtības pieaugums pret dažādām attīstības tirgu valūtām (+50% pret Turcijas liru un 10% pret Krievijas rubli un Brazīlijas reālu), kā arī pret kaimiņvalstu valūtām (+6% pret Zviedrijas kronu, +4% pret Ungārijas forintu un +3% pret Polijas zlotu), savukārt, pret *safe-haven* valūtām attiecīgi 2,5% pret Šveices franku un 5% pret ASV dolāru un Japānas jēnu.

Latvijas nostāja Euro grupā

Latvija pieņem zināšanai pausto informāciju.

Izvērstāka informācija par paplašinātajā Euro grupā plānotajām viedokļu apmaiņām par sekojošiem jautājumiem:

Eiropas Stabilitātes mehānisma (ESM) reforma

Sanāksmes laikā tiek plānots pārrunāt ESM reformas aktuālos jautājumus.

- **ESM instrumentu kopuma (*toolkit*) pārskats, jo īpaši attiecībā uz piesardzības (*precautionary*) un iespējamajiem jaunajiem instrumentiem.**

ESM instrumentu klāstā ir virkne instrumentu, kas nekad nav izmantoti – Banku tiešās rekapitalizācijas instruments, piesardzības (*precautionary*) kredītlīnijas ar nosacījumiem, valsts vērtspapīru iegāde sekundārajā tirgū. Jautājums ir par to, cik lielā mērā šie instrumenti ir nepieciešami, it īpaši, ņemot vērā Vienotā noregulējuma

fonda (SRF) darbību banku rekapitalizācijā un Eiropas Centrālās bankas (ECB) darbību valsts parādzīmju iegādāšanās sekundārajā tirgū (*Outright Monetary Transactions*).

Francija, Itālija, Portugāle, Spānija un Grieķija dod priekšroku risinājumiem, kas padara ESM instrumentus vieglāk pieejamus. Šīs valstis nav gatavas atteikties ne no viena ESM instrumenta un atbalsta jaunu instrumentu ieviešanu. Uzskata, ka esošās ESM un Eiropas Komisijas funkcijas ir adekvātas un pamatā nav jāpārskata. Attiecīgi Vācija, Nīderlande, Dānija, Īrija, Zviedrija un Čehija ir piesardzīgākas instrumentu pieejas paplašināšanai, vēlas lielāku ietekmi uz ESM lēmumu pieņemšanu par atbalstu SRF.

- **ESM loma krīzes novēršanā un pārvaldībā.**

No vienas puses ir bijis politisks uzstādījums veidot ESM par Eiropas Monetāro fondu ar to saprotot ESM pilnvarošanu veikt funkcijas, kas līdzīgas SVF. Tas paredzētu, ka ESM (nevis Eiropas Komisija) veiktu parāda ilgtspējas novērtējumu, ka ESM (nevis Eiropas Komisija) veiktu palīdzības programmas nosacījumu izstrādi un izpildes kontroli un ESM (nevis Eiropas Komisija) uzraudzītu valstu ekonomikas politiku, līdzīga kā SVF to veic 4.panta ietvaros.

No otras puses Eiropas Komisija ir nākusi klajā ar priekšlikumu integrēt ESM ES tiesību sistēmā atsakoties no ESM balstīšanas uz starptautisko līgumu. Tādā veidā ESM tiktu padots Eiropas Komisijai un tā varētu deleģēt daļu savu funkciju ESM. Dalībvalstis pamatā ir noraidījušas ESM integrāciju ES tiesību sistēmā. Eiropas Komisija uzskata, ka funkcijas nav pieļaujams dublēt un ES tiesību akti uzliek Eiropas Komisijai pienākumu veikt šīs funkcijas.

Līdz ar to ir diezgan ierobežota telpa atrast iespēju, kā ESM varētu pastiprināt savu lomu, vienlaicīgi novēršot funkciju dublēšanas risku. Risinājumi tiek meklēti pilnveidojot ESM un Eiropas Komisijas sadarbības modeli. Šajā kontekstā 2018.gada 27.aprīlī ESM un Eiropas Komisija noslēdza MoU¹, kurā ir rakstiski fiksēta pašlaik pastāvošā sadarbība.

Jāatzīmē, ka ECB neatbalsta arī ESM nosaukšanu par Eiropas Valūtas fondu. Līdz ar to pašlaik dominē viedoklis, ka ESM nosaukums netiks mainīts.

Papildus minētajam pašlaik kļūst skaidrs, ka ESM neatkarība arī ir ar saviem ierobežojumiem, jo būtiskākos ESM lēmumus pieņem ar valstu parlamentu iesaisti un tāpēc ESM pārvaldības modelis būtiski atšķiras no SVF.

Francija, Itālija, Portugāle, Spānija un Grieķija uzskata, ka esošās ESM un Eiropas Komisijas funkcijas ir adekvātas un pamatā nav jāpārskata. Savukārt Vācija,

¹ Memorandum of Understanding on the working relations between the European Commission and the European Stability Mechanism
https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-and-fiscal-policy-coordination/eu-financial-assistance/loan-programmes/european-stability-mechanism-esm_en

Nīderlande, Dānija, Īrija, Zviedrija un Čehija vēlas ESM lomas palielināšanu parāda ilgtspējas analīzē un programmu uzraudzībā.

Paredzams, ka sanāksmes laikā Padomes Juridiskais dienests sniegs viedokli par to, ka pastāv risks, ka ESM loma izstrādājot un ieviešot programmas saskaņā ar ES Līgumiem apdraud Padomes un Eiropas Komisijas funkcijas.

Latvijas nostāja Euro grupā²

- **ESM instrumentu kopuma (*toolkit*) pārskats, jo īpaši attiecībā uz piesardzības (*precautionary*) un iespējamajiem jaunajiem instrumentiem.**

Ekonomiski stipra un pret ekonomiskajiem šokiem noturīga Ekonomikas un monetārā savienība (EMU) ir visu dalībvalstu interesēs. Papildus tam, Latvijai tas ir arī drošības jautājums, tāpēc Latvijai ir īpaši svarīgi, lai darbotos ekonomikas stabilizācijas instrumenti. Latvijai ir preferences noteiktu instrumentu izvēlē, tomēr svarīgāk par diskusijām par konkrētiem instrumentiem ir izvairīties no situācijas, kad nekādi lēmumi vispār netiek pieņemti. Ja notiek virzība uz ciešāku integrāciju atsevišķu ES valstu starpā, tad Latvija vēlas būt ciešākas integrācijas valstu kodolā.

- **ESM loma krīzes novēršanā un pārvaldībā.**

Latvija atbalsta lielāku ESM lomu parāda ilgtspējas analīzē un programmu izstrādē un uzraudzībā. Mūsdiā, Eiropas Komisijai, šķiet, piešķir pārāk lielu nozīmi funkciju dublēšanas problēmai un ir iespējams atrast ESM un Eiropas Komisijai pieņemamu risinājumu, kas nodrošinātu ESM ietekmi uz parāda ilgtspējas novērtējumu un programmu izstrādi/uzraudzību ESM līguma ietvaros.

Latvija atzīst, ka parāda ilgtspējas analīze nav mehānisks process, bet parāda ilgtspējas strukturālajam ietvaram ir jābūt pietiekami skaidri definētam, lai mazinātu politisko apsvērumu ietekmes risku.

Informācija par ECOFIN plānotajiem jautājumiem:

(iesp.) Pievienotās vērtības nodokļa PVN “ātrie risinājumi³” (“*quick-fix*”) – vispārējā pieeja

ECOFIN sanāksmes laikā plānots vienoties par vispārējo pieeju attiecībā uz Austrijas Prezidentūras sagatavoto kompromisa tekstu par galīgās PVN sistēmas dokumentu

² Spēkā ir 2018.gada 19.jūnijā apstiprinātā pozīcija Nr.3 “Par Ekonomikas un monetārās savienības padziļināšanas aspektiem – diskusija Euro grupā un Euro Samitā”.

³ ātrie vienkāršošanas pasākumi

pakotni saistībā ar ātrajiem vienkāršošanas pasākumiem (“*quick fix*”), par kuru nespēja vienoties jūnija ECOFIN sanāksmes laikā Bulgārijas Prezidentūras laikā.

Vienlaikus, kamēr notiek darbs pie galīgās PVN sistēmas izstrādes, ir jāuzlabo pašreizējā PVN sistēma, ieviešot ātros vienkāršošanas pasākumus attiecībā uz četriem jautājumiem:

- 1) PVN identifikācijas numura lietošana – sakārtota PVN numura lietošanas prasība preču piegāžu darījumos ES;
- 2) ķēdes darījumi – juridiskās noteiktības panākšana, lai noteiktu, kādam ķēdes posmam ir piemērojams PVN atbrīvojums preču piegāžu darījumos ES;
- 3) preču piegādes uz noliktavu (*call-off stock*) – vienkāršota sistēma attiecībā uz reģistrēšanos citā dalībvalstī, ja preces tiek piegādātas uz noliktavu un piegādes brīdī nemainās preču īpašnieks;
- 4) pierādījuma dokumenti par preču piegādi Kopienas iekšienē – atvieglo PVN maksātājiem pierādījumu nodrošināšanu par veikto preču piegādi no vienas dalībvalsts uz citu dalībvalsti.

Minēto pasākumu mērķis ir juridiskās noteiktības panākšana, administratīvā sloga samazināšana PVN maksātājiem, krāpšanas apkarošana un PVN administrēšanas vienkāršošana.

Papildu minētajiem četriem ātrajiem vienkāršošanas pasākumiem priekšlikumā pēc atsevišķu dalībvalstu, tai skaitā Latvijas, iniciatīvas tika iekļauts un tika skatīts š.g. 22.jūnija ECOFIN sanāksmē piektais ātrais vienkāršošanas pasākums, ar kuru tika ierosināts papildināt Direktīvu 2006/112/EK⁴ ar jaunu normu, paredzot dalībvalstu tiesības fakultatīvā kārtībā piemērot PVN atbrīvojumu neatkarīgas personu grupas, kas apvieno savus pakalpojumus un dala izmaksas starp saviem biedriem, ietvaros veiktajiem darījumiem. Papildus tika ietverta atbilstoša teritoriālā klauzula, ierobežojot šī fakultatīvā izmaksu sadales mehānisma darbības jomu tikai uz neatkarīgām personu grupām, kas reģistrētas tās dalībvalsts teritorijā, kura izvēlas izmantot šo iespēju.

Tā kā netika atbalstīts iekļaut šo pasākumu šajā priekšlikumā, tad uz š.g. 2.oktobra ECOFIN sanāksmi kā kompromiss tiek piedāvāts priekšlikumu pakotni papildināt ar Eiropas Komisijas un ES Padomes paziņojumu, ka Eiropas Komisija tuvākajā nākotnē analizēs jautājumu un strādās pie iespējamo risinājumu meklēšanas.

Latvijas nostāja ECOFIN padomē⁵

⁴ 2006.gada 28.novembra Direktīva 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu.

⁵ 2018.gada 12.jūnijā Ministru kabinets apstiprināja sākotnējo pozīciju Nr.1 “Par EK izstrādātajiem priekšlikumiem par galīgās PVN sistēmas dokumentu pakotni”, kā arī 2018.gada 19.jūnija Ministru kabineta sēdē Pozīciju Nr.2 “Par priekšlikumu Padomes Direktīvai, ar ko Direktīvu 2006/112/EK groza attiecībā uz pievienotās vērtības nodokļa sistēmas atsevišķu noteikumu saskaņošanu un vienkāršošanu un galīgās nodokļa uzlikšanas sistēmas ieviešanu tirdzniecībā starp dalībvalstīm”.

Latvija kopumā atbalsta iniciatīvu, pilnveidot PVN sistēmas darbību un pāreju uz principu par PVN piemērošanu preču piegādes galamērķa dalībvalstī, īpaši uzsverot, ka PVN sistēmai būtu jābūt pēc iespējas vienkāršākai, neietekmējošai konkurenci un vērstai uz krāpšanas apkarošanu.

Latvija atbalsta visu ātro vienkāršošanas pasākumu kopuma ieviešanu, ņemot vērā, ka šo ātro pasākumu aktualitāti un steidzamību esošās PVN sistēmas uzlabošanai.

Latvija atbalsta tāda ātrā vienkāršošanas pasākuma ieviešanu kā preču piegāde uz noliktavu.

Latvija atbalsta pieeju, ka PVN atbrīvojuma preču piegādei ES teritorijā piemērošanai tiek ieviests nosacījums, ka preču saņēmējam citā dalībvalstī ir jābūt derīgam PVN reģistrācijas numuram. Tāpat **Latvija piekrīt**, ka PVN atbrīvojuma piemērošanai ir nepieciešams preču piegādātāja iesniegts korekti aizpildīts kopsavilkuma paziņojums.

Lai palielinātu juridisko noteiktību, **Latvija atbalsta** pieeju, ka ķēdes darījumos ir jānosaka attiecīgais ķēdes posms, kuram ir piemērojams PVN atbrīvojums par preču piegādēm Kopienas iekšienē.

Latvijai ir svarīga skaidra atbrīvojuma piemērošana izmaksu pārdales grupas ietvaros veiktajiem darījumiem, tādējādi **Latvija kompromisa dēļ ir gatava atbalstīt** kopēju EK un ES Padomes paziņojumu, ka EK tuvākajā nākotnē analizēs jautājumu un strādās pie iespējamu risinājumu meklēšanas.

(iesp.) Pievienotās vērtības nodokļa (PVN) vispārējā apgrieztā maksāšanas sistēma – vispārējā pieeja

ECOFIN sanāksmes laikā plānots vēlreiz apspriest priekšlikumu Padomes direktīvai, ar ko attiecībā uz pagaidu vispārējas apgrieztās maksāšanas sistēmas piemērošanu saistībā ar noteiktu preču un pakalpojumu piegādēm, kam pārsniegta noteikta robežvērtība, groza Direktīvu 2006/112/EK par kopējo PVN sistēmu, lai vienotos par vispārēju pieeju. 2017.gada 16.jūnija ECOFIN sanāksmē šis jautājums tika skatīts pirmo reizi, bet vienošanās par to netika panākta. Līdz 2018.gada 25.maijā notikušajai ECOFIN sanāksmei diskusijas par šo priekšlikumu nebija notikušas. Savukārt š.g. 25.maija ECOFIN sanāksmē atkal tika mēģināts panākt vienošanos par minēto priekšlikumu, tomēr vienbalsīga atbalsta no dalībvalstu puses šim jautājumam nebija. 2018.gada 25.maijā notikušajā ECOFIN sanāksmē atsevišķas dalībvalstis norādīja, ka netic apgrieztās jeb reversās PVN maksāšanas kārtības efektivitātei krāpšanas apkarošanā un tām ir bažas, ka, ieviešot vispārējo apgrieztu jeb reverso PVN maksāšanas kārtību vienā dalībvalstī, krāpšana varētu migrēt uz citām dalībvalstīm, kurās šī kārtība nebūs ieviesta.

Diskusijas tika turpinātas arī š.g. 13.jūlija ECOFIN sanāksmes laikā. Pēc viedokļu apmaiņas tika secināts, ka vienošanos minētās sanāksmes laikā panākt nav iespējams,

bet Austrijas Prezidentūra veltīs lielu uzmanību, lai to izdotos panākt šī gada 2.oktobra EOFIN laikā.

Priekšlikuma mērķis ir samazināt atsevišķās dalībvalstīs krāpšanu PVN jomā un novērst tās izplatību, nodrošinot, ka krāpšana PVN jomā nepārvietojas no vienas nozares uz citu vai starp dalībvalstīm.

Priekšlikumā ir noteikts, ka līdz 2022.gada 30.jūnijam dalībvalsts var vispārējās PVN apgrieztās maksāšanas kārtības ietvaros noteikt, ka par PVN nomaksu atbildīgā persona ir reģistrēts PVN maksātājs, kuram piegādā preces un sniedz pakalpojumus, kuru viena darījuma robežvērtība pārsniedz 17 500 *euro*.

Lai ieviestu vispārējo PVN apgrieztās maksāšanas kārtību, dalībvalstij ir jāatbilst sekojošiem nosacījumiem, kuriem jāizpildās vienlaicīgi:

- 1) dalībvalsts PVN plaisa 2014.gadā atbilstoši EK 2016.gada gala ziņojumam par PVN plaisu, kas publicēts 2016.gada 23.augustā, vismaz par 5 procentpunktiem pārsniedz Kopienas PVN plaisas mediāno vērtību;
- 2) EK priekšlikuma ietekmes novērtējumā 2014.gadā noteiktais PVN pārrobežu krāpšanas (“karuseļveida krāpšanas”) apmērs pārsniedz 25 % no kopējā PVN plaisas;
- 3) tā ir konstatējusi, ka citi kontroles pasākumi nav pietiekami, lai novērstu “karuseļveida krāpšanu” tās teritorijā, precizējot izmantotos kontroles pasākumus un īpaši iemeslus to efektivitātes trūkumam, kā arī iemeslus, kāpēc PVN administrēšana izrādījies nepietiekama;
- 4) konstatēts, ka iespējamie ieņēmumi no nodokļa maksāšanas un iekasēšanas, ieviešot vispārējo PVN apgrieztās maksāšanas kārtību, atsvērtu sagaidāmo papildus slogu nodokļu maksātājiem un nodokļu administrācijai vismaz par 25%;
- 5) konstatēts, ka nodokļu maksātājiem un nodokļu administrācijai vispārējās PVN apgrieztās maksāšanas kārtības ieviešanas rezultātā neradīsies augstākas izmaksas, nekā rastos, piemērojot citus kontroles pasākumus.

Priekšlikums paredz, ka dalībvalstij, kas piemēro vispārējo apgrieztās PVN maksāšanas kārtību, ir jānosaka atbilstošu un efektīvu elektronisku ziņošanas pienākumu visiem reģistrētiem PVN maksātājiem, kā arī jāievieš īpaši uzraudzības pasākumi, lai novērstu izvairīšanos no PVN maksāšanas un darījumu sadalīšanu pa daļām.

Tāpat priekšlikumā tiek noteikta kārtība, kādā ieviešama vispārējā apgrieztā PVN maksāšanas kārtība un izvērtējama tās darbība.

Pirms š.g. 26.septembra COREPER II sanāksmes viena dalībvalsts izteica priekšlikumu papildināt nosacījumus ar jaunu kritēriju vispārējās apgrieztās PVN maksāšanas kārtības piemērošanai, proti, ka starpība starp kopējo maksājamā PVN ieņēmumu summu un PVN plaisu nepārsniedz 63%.

Papildus minētajam pēc provizoriskām aplēsēm Latvija neatbilst izvirzītajiem nosacījumiem, kuriem jāizpildās vienlaicīgi, lai varētu ieviest vispārējo PVN apgrieztās maksāšanas kārtību.

Latvijas nostāja ECOFIN padomē⁶

Latvijai nav iebildumu pret priekšlikumu, ka nepieciešamības gadījumā ar vispārējo apgriezto PVN maksāšanas kārtību dalībvalstīs, kurās ir augsts PVN krāpšanas līmenis, varētu uzlabot PVN iekasēšanu un efektīvāk apkarot PVN nemaksāšanu, tādējādi varētu veicināt dalībvalstu ieņēmumu pieaugumu.

Latvija atbalsta kompromisa priekšlikumā noteiktos kritērijus vispārējās apgrieztās PVN maksāšanas kārtības piemērošanai. Tāpat **Latvija kompromisa vārdā atbalsta** priekšlikuma tālāko virzību un darījuma robežvērtības 17 500 *euro* apmērā noteikšanu, ja priekšlikumā ir iekļauts nosacījums, ka dalībvalstij jāievieš īpašus uzraudzības pasākumus, lai novērstu izvairīšanos no PVN maksāšanas.

Latvija ir elastīga attiecībā uz priekšlikumu par papildu nosacījuma iekļaušanu vispārējās apgrieztās PVN maksāšanas piemērošanai, proti, ka starpība starp kopējo maksājamā PVN ieņēmumu summu un PVN plaisu nepārsniedz 63%.

Cīņa pret noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu (AML) un prudenciālā uzraudzība – Eiropas Komisijas prezentācija

Eiropas Komisija sniegs informāciju par grozīto priekšlikumu regulai un paziņojumu par ES satvara stiprināšanu attiecībā uz finanšu iestāžu prudenciālo uzraudzību un cīņu pret noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu.

Eiropas Komisija 2017.gada septembra priekšlikums pārskatīt Eiropas uzraudzības iestāžu dibināšanas regulas paredz stiprināt Eiropas uzraudzības iestāžu spēju nodrošināt vienveidīgu un efektīvu finansiālu uzraudzību, pastiprinot to pilnvaras, ieviešot neatkarīgāku un efektīvāku pārvaldības sistēmu un sniedzot šīm iestādēm piemērotāku finansēšanas mehānismu to uzdevumu veikšanai.

Tomēr, runājot par šo iestāžu lomu AML jomā, ir vajadzīgas turpmākas izmaiņas, lai izveidotu efektīvāku sistēmu. Eiropas Komisija uzskata, ka, lai nodrošinātu kvalitatīvu uzraudzību AML jomā un efektīvu koordināciju starp dažādām iestādēm visās dalībvalstīs, AML pienākumi visā finanšu sektorā ir īpaši jāuztic vienai no Eiropas uzraudzības iestādēm, proti, Eiropas Banku iestādei (EBA). Tās pilnvarām jābūt precīzāk formulētām un visaptverošākām, pievienojot skaidru uzdevumu kopumu, atbilstošas pilnvaras un atbilstīgus resursus. Tāpēc Eiropas Komisija groza

⁶ Uz 2017.gada 16.jūnija ECOFIN tika apstiprināta Latvijas pozīcija Nr.2 “Par priekšlikumu Padomes direktīvai, ar ko attiecībā uz pagaidu vispārējās apgrieztās maksāšanas sistēmas piemērošanu saistībā ar noteiktu preču un pakalpojumu piegādēm, kam pārsniegta noteikta robežvērtība, groza Direktīvu 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu”. Uz 2018.gada 1.oktobra MK tiek virzīta Latvijas pozīcija Nr.3 “Par priekšlikumu Padomes direktīvai, ar ko attiecībā uz pagaidu vispārējās apgrieztās maksāšanas sistēmas piemērošanu saistībā ar noteiktu preču un pakalpojumu piegādēm, kam pārsniegta noteikta robežvērtība, groza Direktīvu 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu”.

savu pašreizējo priekšlikumu, ar ko groza Eiropas uzraudzības iestāžu dibināšanas regulas, lai četros veidos pastiprinātu AML pilnvaras:

- 1) optimizējot speciālo zināšanu un resursu izmantojumu attiecībā uz uzdevumiem, kas saistīti ar AML;
- 2) precizējot ar AML saistīto uzdevumu jomu un saturu;
- 3) pastiprinot instrumentus, lai īstenotu ar AML saistītos uzdevumus;
- 4) stiprinot EBA koordinācijas lomu attiecībā uz jautājumiem, kas saistīti ar starptautisku noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanu.

Latvijas nostāja ECOFIN padomē

Latvija pieņem zināšanai Eiropas Komisijas pausto informāciju.

Latvija atbalsta mērķi panākt ciešāku AML un prudenciālo uzraugu sadarbību ES, vienlaikus uzsākot arī diskusiju par ES līmeņa Finanšu izlūkošanas vienības (*Financial Intelligence Unit*) izveidošanu, jo ML/FT apkarošanas joma ir plašāka par finanšu sektora uzraudzību, un aptver arī nefinanšu sektoru, kā arī virkni tiesību aizsardzības jautājumu, kas šobrīd tiek risināti nacionālā līmenī.

Latvija atbalsta:

- attiecīgo noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas (ML) / terorisma finansēšanas (FT) risku un labākās prudenciālās uzraudzības prakses identificēšanu, lai šos riskus novērstu;
- kopīgas vadlīnijas par to, kā iekļaut prudenciālajā uzraudzībā AML / cīņu pret terorisma finansēšanu (CFT) aspektus;
- centienus, kas palielinās efektīvu sadarbību un informācijas apmaiņu starp prudenciālās uzraudzības iestādēm un AML uzraugiem un finanšu izlūkošanas vienībām (*prioritāri risināms jautājums par prudenciālo uzraugu un AML centralizētu uzraudzību euro zonas sistēmiski nozīmīgajām bankām*);
- precizējumu aspektiem, kas saistīti ar prudenciālo uzraugu izsniegtu atļauju anulēšanu par smagiem AML / CFT noteikumu pārkāpumiem, kā arī “*fit and proper*” nosacījumu vērtēšanas vienādošanu ES līmenī, prudenciālajiem uzraugiem, ņemot vērā AML uzraugu viedokli;
- konsekveni prudenciālās uzraudzības un AML ietvaros.

Latvija kopumā atbalsta sadarbības un informācijas apmaiņu starp AML uzraugiem un prudenciālajiem uzraugiem, bet konkrēto pasākumu lietderīgums ir jāizvērtē individuāli, un ir jāskata Eiropas Komisijas izstrādātā piedāvājuma detaļas.

Latvija atbalsta Eiropas uzraudzības iestāžu efektivitātes un pārvaldības stiprināšanu.

Latvija uzskata, ka nepieciešams **nodalīt AML funkciju centralizācijas un institūciju stiprināšanas piedāvājumu** no kopējā Eiropas Komisijas piedāvājuma

pārskatīt ES līmeņa uzraudzības iestāžu darba pilnveidošanu *ESFS review* ietvaros, jo tiek skarts pārāk plašs ES līmeņa uzraudzības institūciju (*European Systemic Risk Board, European Insurance and Occupational Pensions Authority, European Securities Market Authority, European Banking Authority*) un to pilnvaru pārskatīšanas lauks, jo uzskatām, ka vienošanās par to nav panākama ātri.

EBA šobrīd ir pārāk maza tiešās uzraudzības funkciju veikšanas pieredze, lai tā īstermiņā varētu efektīvi veikt AML centralizētu uzraudzību, tomēr atbalstām šāda mehānisma ieviešanu, ņemot vērā to, ka uzdevums ir risināms īsā termiņā. Nepieciešams maksimāli izmantot jau esošās struktūras un to pieredzi. Uzsverams tas, ka EBA veiktas centralizētas uzraudzības priekšrocība ir tā, ka tiek aptvertas visas ES dalībvalstis, jo, piemēram, ECB aptver tikai uzraudzības jautājumus *euro* zonā.

Nepieciešams prioritizēt darbu, koncentrējoties tieši uz AML uzraudzības jomas stiprināšanu ES līmenī, jo to šobrīd pieprasa ES ārpolitiskās un ārējās ekonomiskās intereses.

Dažādi – aktuālie tiesību aktu priekšlikumi – Prezidentūras informācija

Prezidentūra informēs par aktuālākajiem tiesību aktu priekšlikumiem finanšu pakalpojumu jomā.

Latvijas nostāja ECOFIN padomē

Latvija pieņem zināšanai pausto informāciju.

Eiropas Semestris 2018 – gūtās mācības – viedokļu apmaiņa

Tiek plānota viedokļu apmaiņa par gūtajām mācībām, vērtējot iepriekšējo Eiropas semestra ciklu, kā arī diskutējot par turpmākajiem uzlabojumiem nākamajam periodam.

Tiek secināts, ka kopumā 2018.gadā Eiropas semestra process noritēja veiksmīgi, kā arī atzinīgi tika novērtēta valsts finanšu turpmākā uzlabošana. Stabilitātes un izaugsmes pakta preventīvajā daļā aptuveni puse dalībvalstu 2017.gadā pārsniedza vidējā termiņa budžeta mērķus. Kopumā tika panākta plaša vienošanās, ka ES Padomes valstu specifiskajām rekomendācijām (CSR) diskusijas ir bijušas ļoti gludas, kas arī ir pateicoties konstruktīvajai un sadarbības pieejai starp Eiropas Komisiju un dalībniekiem. Gadu gaitā Eiropas Semestris ir kļuvis nozīmīgs kā vispārējais ekonomikas politikas koordinācijas process. Analīze un valstīm adresētie ieteikumi, ko izvirza Eiropas Semestrī, veicina arī prioritāšu noteikšanu citās ES politikas jomās, piemēram, Eiropas strukturālajos un investīciju fondos.

Tomēr vēl pastāv daži aspekti, kas būtu uzlabojumi 2019.gada Eiropas semestra procesā, it īpaši tā noslēguma fāzē, piemēram:

- ierobežots laiks diskusijām ES Padomes komitejās par Eiropas Komisijas priekšlikumu ES Padomes valstu specifiskajām rekomendācijām (CSR). 2019.gadā laika diskusijām pietrūks dēļ Eiropas Parlamenta vēlēšanām⁷, kas ir liels izaicinājums. Tāpēc Eiropas Komisija ir aicināta publicēt priekšlikumu ES Padomes rekomendācijām pēc iespējas savlaicīgāk, lai ES dalībvalstis varētu nodrošināt pietiekamu laiku diskusijām par rekomendācijām nacionālajā līmenī;
- ir uzsāktas diskusijas par jauno Eiropas Komisijas priekšlikumu ES budžetam pēc 2020.gada, t.sk. Strukturālo reformu atbalsta programmu. Skaidrs, ka šī programma ietekmēs Eiropas semestri nākotnē, tāpēc ir svarīgi, lai tā nevis dublētu jau esošos Eiropas semestra elementus, bet papildinātu tos;
- apsveicams tas, ka pēdējo Eiropas semestru laikā Eiropas Komisijas priekšlikumi ES Padomes rekomendācijām ir koncentrētāki, samazināts rekomendāciju skaits un ir uzlabota rekomendāciju būtība, lai ES dalībvalstis tās varētu izpildīt 12-18 mēnešu laikā. Taču ir svarīgi turpmāko Eiropas semestru laikā nodrošināt skaidru mandātu Eiropas Komisijas pārstāvjiem, lai viņi varētu rīkoties un pieņemt lēmumu ES Padomes komiteju sēdēs par ES dalībvalstu piedāvātajiem grozījumiem un labojumiem rekomendācijās, nevis kavēt ES Padomes rekomendāciju labojumu apstiprināšanu, konsultējoties ar pārējiem Eiropas Komisijas kolēģiem pēc ES Padomes komiteju sēdēm;
- būtu uzlabojama ES Padomes valstu specifisko rekomendāciju dokumenta kvalitāte, jo pašlaik dokumenta preambulas teksts ir plašāks un ietver vairāk politikas jomu nekā ES Padomes rekomendācijas. Lai uzlabotu ES Padomes valstu specifisko rekomendāciju dokumenta kvalitāti, dažas ES dalībvalstis piedāvāja Eiropas Komisijai neformāli dalīties ar dokumenta preambulu ātrāk pirms rekomendāciju oficiālās publicēšanas. ES dalībvalstu priekšlikumi dokumenta preambulas labojumiem varētu tikt apspriesti divpusēji ar Eiropas Komisiju pirms ES Padomes komiteju sanāksmēm. Šādā veidā ES Padomes komiteju sanāksmes būtu efektīvākas un produktīvākas, jo netiktu tērēts laiks diskusijām par dokumenta preambulas labojumiem;
- dažas ES dalībvalstis uzsvēra, ka atsevišķos gadījumos ES Padomes rekomendāciju teksts ir plašāks par strukturālo reformu būtību un ietver arī politiskus aspektus, tāpēc būtu jāsauglabā fokuss tikai uz strukturālajām reformām, neietverot politiskus aspektus. Dažas ES dalībvalstis bija neapmierinātas par agresīvās nodokļu plānošanas aspekta iekļaušanu ES

⁷ Gaidot 2019.gadu, Eiropas Komisijas nākamie CSR priekšlikumi tiks pieņemti tikai pēc Eiropas Parlamenta vēlēšanām, kā tas tika darīts 2014.gadā, un, ņemot vērā jūnijā notikušo Eiropas Padomes priekšlaicīgo sanāksmi, starp CSR priekšlikumu pieņemšanu un EFC sanāksmi paliks tikai 2 ½ darba dienas, apdraudot jebkādu būtisku ieteikumu apspriešanu.

Padomes rekomendāciju dokumentā un nevēlēšanos no Eiropas Komisijas puses labot tekstu par agresīvu nodokļu plānošanu;

- dažas ES dalībvalstis uzsvēra nepieciešamību norobežot strukturālus un cikliskus aspektus analizē par makroekonomisko nesabalansētību. Tāpēc ES Padomes Ekonomikas politikas komitejas Lisabonas metodoloģijas darba grupa aicināja Eiropas Komisiju nākt klajā ar dokumentu, kurā būtu izanalizēti makroekonomiskās nesabalansētības strukturālie un cikliskie aspekti.

Latvijas nostāja ECOFIN padomē

Latvija kopumā atbalsta pēdējos Eiropas semestra uzlabojumus un piekrīt, ka 2018.gada Eiropas semestra process noritēja veiksmīgi.

Latvija kopumā atbalsta priekšlikumus 2019.gada Eiropas semestra uzlabošanai (ES Padomes rekomendāciju projekta izplatīšana ES dalībvalstīm pirms oficiālās publicēšanas, labākas saiknes veidošana starp ES Padomes rekomendāciju dokumenta aprakstu (preambula) un rekomendāciju tekstu, preambulas izplatīšana ES dalībvalstīm un pārrunāšana ar Eiropas Komisiju divpusēji pirms ES Padomes rekomendāciju dokumenta oficiālās publicēšanas u.c.).

Pēc Latvijas domām galvenais 2019.gada Eiropas semestra izaicinājums ir saspringtais laika rāmis, ko negatīvi ietekmēs Eiropas Parlamenta vēlēšanas. Tāpēc augstākminētie priekšlikumi varētu palīdzēt nodrošināt savlaicīgākas diskusijas par ES Padomes rekomendāciju dokumentiem nacionālajā līmenī un uzlabot ES Padomes komiteju sēžu efektivitāti.

Gatavošanās starptautiskajām sanāksmēm oktobrī Bali, Indonēzijā – ES kopīgās nostājas un paziņojuma pieņemšana

ECOFIN plānots pieņemt G20⁸ ES kopīgo nostāju un paziņojumu IMFC⁹, gatavojoties starptautiskajām sanāksmēm oktobrī.

Sagatavotajā G20 ES kopīgās nostājas projektā, kas ir ES vienotā nostāja G20 sanāksmei, tiek definēta ES pozīcija par galvenajām diskusiju tēmām. Kopīgās nostājas projektā tiek iekļauti šādi galvenie aspekti: globālā ekonomika un tās aktuālie jautājumi, starptautiskā tirdzniecība un tās nosacījumi, finanšu arhitektūra, digitālo nodokļu globālie risinājumi, nodokļu caurspīdīgums, finanšu pakalpojumu

⁸ 1999.gadā tika izveidota divdesmit valstu grupa, ko pārstāv finanšu ministri un centrālo banku vadītāji, lai apvienotu sistēmiski nozīmīgas industriāli attīstītas valstis ar mērķi pārrunāt, veikt atklātas un konstruktīvas diskusijas par galvenajiem jautājumiem pasaules ekonomikā. G20 palīdz nodrošināt izaugsmi un attīstību pasaules mērogā.

G20 valstis ir ASV, Vācija, Japāna, Francija, Lielbritānija, Kanāda, Itālija, Argentīna, Austrālija, Brazīlija, Ķīna, Indija, Indonēzija, Meksika, Krievija, Saūda Arābija, Dienvidāfrikas Republika, Dienvidkoreja, Turcija un ES Prezidējošā valsts kopā ar Eiropas Centrālo banku.

⁹ Starptautiskā monetārā un finanšu komiteja

regulēšana un uzraudzība, finanšu sektora reformas un citi svarīgi un aktuāli jautājumi.

Savukārt ziņojums IMFC ietver šādus jautājumus: globālās ekonomikas situācija un apskats, dažādie politikas izaicinājumi (atbildīga fiskālā politika, strukturālās reformas, investīcijas) un SVF politikas jautājumi.

Latvijas nostāja ECOFIN padomē

Latvija atbalsta G20 ES kopīgās nostājas un paziņojuma IMFC pieņemšanu.

Dažādi – finanšu pakalpojumu tiesību aktu ieviešanas statuss – Eiropas Komisijas informācija

Eiropas Komisija informēs par finanšu pakalpojumu tiesību aktu ieviešanas statusu.

Latvijas nostāja ECOFIN padomē

Latvija pieņem zināšanai pausto informāciju.

Latvijas delegācija

Delegācijas vadītāja: **Dana Reizniece-Ozola**, finanšu ministre

Delegācijas dalībnieki: **Sanita Pavļuta-Deslandes**, pastāvīgā pārstāve, ārkārtējā un pilnvarotā vēstniece ES

Jurijs Spiridonovs, finanšu ministres padomnieks

Baiba Bāne, valsts sekretāre

Līga Kļaviņa, valsts sekretāres vietniece finanšu politikas jautājumos (dalība arī *Euro* grupā)

Nils Sakss, Fiskālās politikas departamenta direktors

Agnese Timofejeva, Finanšu ministrijas Fiskālās politikas departamenta direktora vietniece, Ekonomisko un finanšu lietu nodaļas LR Pastāvīgajā pārstāvniecībā ES vadītāja

Larijs Martinsons, Finanšu ministrijas nozares padomnieks LR Pastāvīgajā pārstāvniecībā ES

Finanšu ministre

D.Reizniece-Ozola

Sterinoviča
67083837, guna.sterinovica@fm.gov.lv